

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola, Ústí nad Labem, Vojnovičova 5/602

Adresa: Vojnovičova 5/602, 400 10 Ústí nad Labem

Identifikátor školy: 600 085 564

Zřizovatel: město Ústí nad Labem, Velká hradební 8,

Okresní úřad, referát školství, Mírové náměstí 36, 400 21 Ústí nad Labem

Termín konání komplexní inspekce: 15. – 19. leden 2001

Čj.	063 011/01-5091
Signatura	kf6cu109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ústí nad Labem, Vojnovičova 5/620 sdružuje podle posledního zařazení do sítě ze dne 27.11. 1998 základní školu s kapacitou 592 žáků a školní družinu s kapacitou 145 žáků. Škola má odloučené pracoviště Paprsek s pěti specializovanými třídami pro zdravotně postižené žáky. V době inspekce navštěvovalo 25 tříd školy 509 žáků.

Škola zvolila vzdělávací program Základní škola č.j. 16847/96-2. Ředitelka školy byla jmenována 19. dubna 1999 na základě konkurzu.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

1. stupeň

Na prvním stupni školy (vyjma specializovaných tříd) bylo hospitováno celkem třináct hodin. ČŠI se zaměřila na matematiku, český jazyk, estetické předměty a pracovní činnosti.

Všechny hodiny byly připravené, plánování je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem, osnovy jsou plněny. Vyučující v oblasti plánování vycházejí z dosavadních znalostí a zkušeností žáků. Obě sledované složky (plánování a příprava na vyučování) jsou na velmi dobré úrovni. Personální podmínky výuky jsou velmi dobré. Pouze jedna vyučující (v současné době dokončuje vzdělání na pedagogické fakultě) nemá potřebnou kvalifikaci. V oblasti materiální se vyučující omezili pouze na tradiční pomůcky (sešit, pracovní sešit, učebnice) a využívali jen velmi málo názorných pomůcek či jiných názorných materiálů, přestože jsou kabinety potřebnými pomůckami vybaveny. Materiální podmínky jsou průměrné.

Ve většině hodin byly podceněny psychohygienické zásady výuky. Málo prostoru bylo věnováno dechovým, hlasovým a artikulačním cvičením, relaxačním chvilčkám či protahovacím a uvolňovacím cvičením. Psychohygienické podmínky jsou průměrné.

V oblasti organizace, metod a forem práce se svou pestrostí a rozmanitostí výrazně lišilo vyučování v prvních třídách od hodin ve vyšších ročnících. Ty měly klasickou stavbu s převahou frontálního vyučování kombinovaného se samostatnou prací, s minimálním materiálním zázemím. V hodinách nebyla zaznamenána individuální péče o integrované žáky, jednalo se výhradně o úlevu z množství v rámci uloženého úkolu.

Motivace a hodnocení vykazovaly běžnou úroveň. Motivace byla patrná ve všech hodinách, hodnocení bylo mnohdy formální, neadresné, demotivující, málo je využíváno pochval a sebehodnocení. Kontrolou notýsků a žákovských knížek bylo zjištěno, že obsahují dostatečné množství známek ze všech vyučovacích předmětů včetně výchov. Nejnižší ročníky mají velmi funkční, přehledný a estetický informační systém pro rodiče.

Interakce a komunikace se vyznačuje vzájemným respektem, byl vytvořen prostor pro rozvoj všech komunikativních dovedností žáků a jejich kreativitu. Aktivita žáků byla přímo úměrná motivaci, pestrosti a rozmanitosti vyučování. Interakce a komunikace je průměrná.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá, podmínky výuky jsou průměrné, stejně jako oblast motivace a hodnocení. Pozitiva a negativa jsou v rovnováze rovněž v oblasti interakce a komunikace.

Na základě uvedených zjištění hodnotí ČŠI kvalitu výchovně vzdělávacího procesu jako průměrnou.

Paprsek – specializované třídy 1. stupně.

Paprsek je odloučené pracoviště prvního stupně základní školy. V 1. – 5. ročníku se vzdělávají žáci s vývojovou poruchou učení a chování a žáci s kombinovaným postižením. Pro přijetí žáků do těchto tříd jsou jasně stanovena pravidla: komplexní vyšetření v PPP, doporučení pro zařazení do této třídy a souhlas zákonných zástupců.

Objekt Paprsku je bezbariérový, vnitřní úpravy umožňují bezproblémový pohyb imobilních žáků.

V letošním školním roce se v pěti třídách vzdělává celkem 51 žák. Pouze jedna z pěti učitelek splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, zbývající mají kvalifikaci pro 1. stupeň ZŠ a vzdělání si rozšiřují studiem speciální pedagogiky. Dalšími pracovníky jsou tři asistenti, z nichž jeden zde vykonává náhradní vojenskou službu.

V souladu s platnými právními normami je ve třídách snížený počet žáků, výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, č.j. 16847/96-2 v plném rozsahu. Kromě individuálního přístupu v hodinách je žákům věnována nadstandardní péče v době mimo vyučování. Komplexní rehabilitační péče je zajišťována rehabilitační pracovníci, každý žák je zařazen do jedné ze sedmi skupin náprav specifických poruch učení, které vedou odborně proškolené učitelky – dyslektické asistentky. Chybí logopedická péče a řečová výchova, přestože se ve třídách vzdělávají žáci s nejrůznějšími poruchami a vadami řeči. V rámci mimoškolních aktivit žáci navštěvují zájmové kroužky (dovedných rukou, keramický a tělovýchovný). Žáci Paprsku se pravidelně setkávají s vrstevníky kmenové školy. Pedagogové pořádají společné hodiny a soutěže. Po ukončení pátého ročníku jsou žáci integrováni do běžných tříd 2. stupně a chybí zde návaznost speciálně-pedagogické péče.

V průběhu komplexní inspekce byly navštíveny všechny ročníky Paprsku, ČŠI se zaměřila na kvalitu výuky českého jazyka, matematiky a výchov.

Plánování a příprava výuky vychází z deklarovaného vzdělávacího programu, učitelky využívají kvalitně zpracovaných časových a tematických plánů. Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, členění učiva do ročníků je v souladu s učebními osnovami a mezi jednotlivými ročníky je zajištěna návaznost výuky předmětů. Stanovené cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd.

Odloučené pracoviště Paprsek má dostatek vhodných výukových prostor, které – kromě tělocvičny – odpovídají psychohygienickým zásadám. Prostorné učebny mají vysokou estetickou úroveň, jsou vybaveny vhodným nábytkem, množstvím názorných a kompenzačních pomůcek, moderní audiovizuální technikou a počítači.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věku, výukovým cílům a zejména zdravotnímu postižení žáků. Žáci velmi dobře reagovali na jasné pokyny vyučujících a - s výjimkou jedné třídy – aktivně spolupracovali s učitelkami a projevovali živý zájem o výuku.

Hodiny byly dobře promyšlené. Zejména v prvním a čtvrtém ročníku se uplatňovaly progresivní formy a metody práce, učitelky vedly žáky k uplatnění zkušeností z praktického života, vytvářely žákům prostor pro vyjádření vlastního názoru a výuku organizovaly tak, aby se všichni žáci úspěšně uplatnili. Ve všech třídách byl efektivně využíván vyučovací čas, žáci pracovali individuálním tempem a byla jim poskytována intenzivní individuální pomoc. Výuka byla vedena frontálně, ale uplatňovaly se i skupinové aktivity, práce ve dvojicích a samostatná práce. Výuka byla diferencována dle možností jednotlivých žáků, všichni pracovali s velkým množstvím kompenzačních pomůcek. Učitelky využívaly široké škály názorných pomůcek, audiovizuální techniky a výukových počítačových programů. Pozitivně lze hodnotit práci asistentů, především ve třídách s imobilními žáky.

V hodinách se uplatnila motivace a mezipředmětové vztahy, vyučující zařazovaly do výuky relaxační chvíle v nejrůznějších podobách. V průběhu výuky byli žáci za snahu a pokrok oceňováni pochvalou, obrázkem apod. Hodnocení žáků bylo téměř vždy objektivní,

spravedlivé a motivující. Kontrolou žákovských knížek a notýsků však bylo zjištěno, že tomu tak není vždy. U některých žáků s vývojovou poruchou učení (dyslexie, dysortografie, celková labilita) se objevují ve velkém počtu za sebou nedostatečné známky a není respektováno doporučení odborníků – posilování důvěry. Za zcela nevyhovující lze pak u žáků ve specializovaných třídách považovat nedostatečné z výchov. Škola nevyužívá možnost hodnotit žáky širším slovním hodnocením. V závěru hodin bylo vždy prováděno shrnutí a hodnocení, pouze v některých třídách vedou učitelky žáky k sebehodnocení a hodnocení spolužáků.

Interakce a komunikace byla – až na jednu výjimku – velmi dobrá. U žáků jsou soustavně rozvíjeny komunikativní dovednosti, učitelky respektují osobnost žáků, komunikace je založena na vzájemné důvěře. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce zejména v hodinách, kde se uplatňovaly prvky projektu „škola hrou“.

Všechny sledované složky výuky – s výjimkou motivace a hodnocení – mají velmi dobrou úroveň, motivace a hodnocení jsou průměrné.

Kvalita vzdělávání ve specializovaných třídách je velmi dobrá.

Cizí jazyky

ČŠI se zaměřila na vyučování anglického a německého jazyka ve 4. - 6. ročníku.

Časová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu, členění učiva vychází z osnov deklarovaného vzdělávacího programu. Vzhledem k tomu, že škola má zpracován rámcový plán učiva pro jednotlivé ročníky, který je závazný pro všechny vyučující, nedochází k obsahové duplicitě a je zajištěna kontinuita výuky předmětu. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Jazyky vyučují dva učitelé anglického a dva učitelé německého jazyka. Jen jedna z vyučujících má potřebnou kvalifikaci pro vyučování německého jazyka na 1. stupni ZŠ. Druhý z učitelů němčiny dokončuje studium oboru na pedagogické fakultě. Anglický jazyk je vyučován jednou učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti a jednou vyučující po rekvalifikaci. Pedagogická a odborná způsobilost má výrazný vliv na kvalitu výuky, negativně se projevuje časté střídání vyučujících během školního roku (v tomto školním roce např. třetí vyučující angličtiny v šestém ročníku). Jazyky se vyučují v kmenových třídách a v jedné jazykové učebně. Škola má dostatek pomůcek a audiovizuální techniky nutné k výuce cizího jazyka.

ČŠI – vzhledem k onemocnění vyučujících – hospitovala u dvou ze čtyř učitelů. Organizace, formy a metody práce a s tím související psychohygiena vyučovací hodiny se odvíjely od kvalifikovanosti a zkušeností učitele. Hodiny anglického jazyka byly založeny na tradiční stavbě (slovíčka, překlad, cvičení). Žákům nebyl dán prostor ke konverzaci a praktickému využití probírané gramatické látky a slovíček, kromě učebnice a pracovního sešitu nebyly využity žádné pomůcky. Moderní prvky ve výuce byly využívány nesystematicky a spíše intuitivně. V hodinách nechyběla vstupní motivace, slovní hodnocení převážně pochvalou prolínalo celou výukou. Žákům byla poskytována individuální pomoc.

Chybělo zohlednění žáků ve specializované třídě, což se projevilo nejen přímo v hodinách, ale rovněž při hodnocení známkou. Hodnocení není zaměřeno pozitivně a je velmi často negativní a demotivující. Není využíváno širší slovní hodnocení.

Interakce a komunikace byla oboustranně vstřícná, ale probíhala směrem od učitele k žákům a vedení hodin neposkytlo možnost vzájemné komunikace mezi žáky na úrovni svých jazykových znalostí.

Německý jazyk byl vyučován důsledně konverzačním způsobem, formy a metody práce byly pestré a směřovaly k jasně stanovenému cíli. Žáci byli nuceni okamžitě prakticky využít vše, co se naučili. Bylo využito velké množství názorného materiálu a vhodně zařazena magnetofonová nahrávka.

Hodnocení během hodin bylo objektivní a vždy zdůvodněné, žákům byla dána možnost sebehodnocení i vzájemného hodnocení výkonů. Znamky uvedené v žákovských knížkách odrážejí pozitivní motivující způsob hodnocení.

Žáci respektovali dohodnutá pravidla a po celou dobu byli velmi aktivní a pracovali s potěšením.

Plánování a materiální podmínky pro výuku cizích jazyků jsou velmi dobré. Uvedená negativa a pozitiva v oblasti forem a metod práce, hodnocení, motivace a komunikace vyplývají z personálních podmínek. Výuku cizích jazyků hodnotí ČŠI jako průměrnou.

2. stupeň

Český jazyk

Časová dotace předmětu odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu, je posílena – v souladu s dokumentem Základní škola - proti stanovenému minimu o jednu hodinu. Osnovy jsou rozpracovány do rámcového plánu, který je pro všechny vyučující závazný a z něhož vycházejí časově tematické plány zpracované s ohledem na konkrétní třídu. To zajišťuje kontinuitu mezi jednotlivými ročníky a zamezuje duplicitě probíraného učiva. Plánování koordinuje předmětová komise, která systém doplňuje o řadu soutěží, olympiád a kulturních pořadů a koordinuje hodnocení žáků. Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování, tomu přizpůsobují bezprostřední přípravu na výuku. Žáci mají možnost doučování.

Výuku zajišťují tři učitelky, z nichž dvě mají potřebnou pedagogickou a odbornou způsobilost, třetí v době inspekce ukončovala studium a výuku zajišťovala posluchačka pedagogické fakulty. Z krátké pedagogické praxe všech vyučujících vyplývaly drobné nedostatky v oblasti organizace hodin.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, jako vynikající hodnotí ČŠI vybavení učebnicemi (úplné řady zpracované podle zvoleného vzdělávacího programu), cvičebnicemi, pravidly a slovníky, pracovními sešity a dalšími materiály. Dostatečná je i vybavenost audiovizuální technikou a výukovými počítačovými programy. Škola odebírá odborné časopisy a pravidelně doplňuje školní knihovnu. Sociodemografické podmínky určitým způsobem ovlivňují podmínky výuky (řada integrovaných žáků či žáků s částečně kompenzovanou poruchou)

Hospitace proběhly v devíti hodinách všech ročníků. Žáci jsou seznamováni se strukturou hodiny, převažuje frontální práce, která je kombinována s individuální, výjimečně skupinovou činností. Návaznost učiva je zajišťována orientačním opakováním na začátku hodin. V hodinách slohu jsou prováděna dechová a artikulační cvičení, jsou funkčně zařazovány dramatizace, práce je vhodně motivována zařazením prací do školního časopisu. V hodinách literatury je využíváno dalších informačních zdrojů, žáci pracují s odbornou literaturou a slovníky. Ve většině hodin byl čas efektivně využit, učivo bylo až na dvě výjimky interpretováno věcně správně.

Žákům je ponechán prostor pro formulování vlastních názorů, jsou vedeni ke vzájemnému hodnocení. Vyučující poskytují žákům pomoc, je přítomna pozitivní motivace. Pouze ojedinele bylo na konci hodiny provedeno shrnutí učiva. Hospitované hodiny, kterým dominoval

pozitivní přístup a odbornost vyučujících, byly hodnoceny jako vynikající a velmi dobré. Menší efektivitu měly některé hodiny mluvnice, které byly stereotypní, bez využití pomůcek. Tam docházelo k poklesu pozornosti žáků a k následným projevům nežádoucího chování, které ne vždy vyučující zvládaly. ČŠI konstatuje, že pravidla chování jsou známa, ale nejsou vždy dodržována, o čemž svědčí časté zápisy v žákovských knížkách a třídních sešitech o negativním chování žáků.

Výkony integrovaných žáků v oblasti písemných projevů jsou zohledňovány v rozsahu práce, žáci jsou hodnoceni známkou, většinou nedostatečnou, což se jeví jako demotivující. S výjimkou některých mluvnických hodin byl vytvářen prostor pro diskusi a byly rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků.

Plánování výuky je koordinované předmětovou komisí, celkově velmi dobré. Nadprůměrné jsou materiální podmínky pro výuku českého jazyka. V oblasti organizace, motivace, hodnocení interakce a komunikace převažují pozitivní zjištění. Určité nedostatky, které ČŠI zjistila, jsou způsobeny krátkou pedagogickou praxí vyučujících. Výuka českého jazyka je spíše nadprůměrná.

Blok předmětů dějepis, občanská výchova, rodinná výchova

Všechny předměty mají závazné rámcové plány pro všechny ročníky, časová dotace je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Časové a tematické plány vycházejí z osnov a je v nich koordinováno učivo občanské a rodinné výchovy tak, aby nedocházelo k obsahové duplicitě. Učivo dějepisu je rozplánováno do ročníků včetně nejnovějších dějin, ale kontrolou třídních knih školního roku 1999 – 2000 bylo zjištěno, že tomuto úseku dějin je věnováno minimum času (dvě vyučovací hodiny).

Občanská a rodinná výchova jsou přibližně z 50% vyučovány učiteli s pedagogickou a odbornou způsobilostí, dějepis je vyučován pouze pedagogicky a odborně nezpůsobilými vyučujícími, což se na kvalitě výuky negativně projevilo. Škola využívá učebnice se schvalovací doložkou MŠMT, pro občanskou a rodinnou výchovu jsou učebnice v sadách, které se na hodinu půjčují třídě. Kromě učebnic mají učitelé k dispozici dostatek doplňkových materiálů a pomůcek.

Všechny hodiny měly strukturu odpovídající věku žáků a výukovým cílům, učivo navazovalo na předchozí opakování. Učitelé využívali rozmanitých forem a metod práce, méně zkušených však těchto metod nedokázali využít efektivně (např. špatně zadaná skupinová práce, která nevedla k předpokládanému výsledku). Z toho vyplývala nesystematická práce bez jasně stanoveného cíle, provázená nespolutracujícím chováním žáků. To někdy vedlo k využívání známky jako prostředku k udržení kázně. V hodinách výchov se úspěšně uplatnily kooperativní techniky učení a samostatná aktivita žáků. Učivo bylo důsledně spojováno s praxí a jeho využití demonstrováno na modelových situacích. Motivace prolínala celým vyučováním, žáci byli povzbuzováni pochvalou i motivující klasifikací, učitelem vždy zdůvodněnou. Hodiny byly vedeny komunikativně, žáci měli možnost vyjádřit svůj názor a byli vedeni ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. Jejich komunikace – vzájemná či s učitelem – byla velmi kultivovaná a projevovali zájem o předmět.

Plánování všech uvedených předmětů je velmi dobré, velmi dobré jsou rovněž materiální podmínky výuky. Personální podmínky jsou vzhledem k nekvalifikovaným učitelům dějepisu pouze průměrné. V oblasti organizace, forem a metod práce, motivace a hodnocení je vyučování dějepisu průměrné, občanské a rodinné výchovy velmi dobré. Interakce a komunikace je na požadované úrovni a je velmi dobrá.

Vyučování bloku předmětů dějepis, rodinná výchova, občanská výchova je velmi dobré.

Blok předmětů matematika, fyzika, přírodopis a zeměpis

Časová dotace hodin odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Plánování výuky na celý školní rok je zajištěno prostřednictvím časově tematických plánů, které mají všichni vyučující zpracovány. Jejich obsah je v souladu s platnými osnovami, osnovy jsou plněny. Pouze ve fyzice došlo v některých třídách ke značnému zpoždění proti plánu. Na tuto skutečnost byla ředitelka školy upozorněna.

Personální zabezpečení sledovaných předmětů je velmi dobré. Matematika, přírodopis a zeměpis jsou zajištěny učiteli, kteří splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, fyziku vyučuje jeden učitel odborně a pedagogicky způsobilý a jeden bez příslušné odborné způsobilosti. Neodbornost se na kvalitě výuky negativně neprojevila díky dobré neformální spolupráci vyučujících. Žáci se zapojují do různých soutěží a olympiád.

Výuka matematiky a zeměpisu probíhá v kmenových třídách, fyziky a přírodopisu v odborných učebnách. Materiální vybavení pracoven je vynikající, ostatní prostory, ve kterých výuka probíhá, jsou průměrné. Škola disponuje dostatkem názorných pomůcek, ale některé – např. mapy – jsou zastaralé. Žáci pracují s učebnicemi a atlasy s doložkou MŠMT.

Organizace, formy a metody práce odpovídaly klasicky pojatým hodinám. Žáci pracovali frontálně a většinou se věnovali stejně náročným úkolům, ojediněle pracovali individuálně. Návaznost učiva byla zajištěna opakováním nebo zkoušením, výklad směřoval k naplnění stanoveného cíle hodiny. Žáci byli seznámeni se strukturou hodiny, ale velmi často chybělo závěrečné shrnutí učiva, zhodnocení práce žáků, popřípadě jejich sebehodnocení. Dominantní byli vždy vyučující. Výsledná úroveň hodin se odvíjela od zkušeností, entuziasmu a momentálních dispozic učitelů. Určité nedostatky v práci učitelů vyplývaly především z jejich pedagogické nezkušenosti (učitel se soustředil na interpretaci učiva a nestačil zároveň sledovat a reagovat na aktuální stav ve třídě). Vyučující mají informace o žácích se specifickými poruchami učení a chování, v samotných hodinách však nebyla pozorována konkrétní individuální práce s těmito žáky.

Žáci byli průběžně motivováni pozitivním slovním hodnocením nebo známkou, motivačně působilo i odborné zaujetí učitele pro daný předmět. V těchto hodinách žáci pracovali se zájmem a chutí. V ostatních hodinách byl vstupní motivační stimul opomíjen. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. Jen ojediněle byli žáci vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře, ale je vedena pouze od učitele k žákovi, učitelé se často spokojili s jednoslovnou odpovědí. Pozitivně lze hodnotit snahu všech vyučujících vytvořit příjemnou pracovní atmosféru.

Na základě výše uvedených zjištění ČŠI hodnotí plánování (vzhledem k nedostatkům ve fyzice) jako průměrné. Materiální vybavení je velmi dobré pro výuku přírodopisu, průměrné pro výuku ostatních předmětů. Personální zajištění výuky je velmi dobré. V ostatních sledovaných oblastech jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

ČŠI hodnotí výuku bloku přírodovědných předmětů jako průměrnou.

Volitelné předměty

Volitelné předměty jsou v souladu se vzdělávacím programem zařazeny po dvou hodinách týdně v 7. – 9. ročníku (všechny třídy ročníku se dělí na několik skupin). Žák navštěvuje zvolený předmět vždy po celý školní rok.

Náplň jednotlivých předmětů vychází z učebních osnov vzdělávacího programu Základní škola. Nabídka volitelných předmětů (sportovní hry, zeměpisný seminář, volba povolání, společensko vědní seminář, technické kreslení, informatika a technické činnosti) je promyšleně koordinována s předmětem praktické činnosti. Realizace jednotlivých předmětů je orientována na spojení teorie s praxí.

S výjimkou sportovních her (vyučují posluchači pedagogické fakulty) zajišťují ostatní předměty učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí, kteří si rozšiřují poznatky dalším vzděláváním (Planeta Internet, volba povolání). Pro výuku má škola velmi dobré prostorové a materiální podmínky. V tomto roce byla zmodernizována učebna výpočetní techniky – 13 žákovských pracovišť v síti s připojením k Internetu (SW vybavení na velmi dobré úrovni, řada výukových programů pro oba stupně školy).

Organizace výuky byla v hospitovaných hodinách zaměřena na praktickou činnost žáků. Po seznámení s programem pracovali žáci samostatně za pomoci vyučujících. Tyto činnosti žáky evidentně zaujaly, jejich práce byla korigována nenásilně. Pozitivní je, že řada výrobků vytvořených v hodinách volitelných předmětů (informatika, technické činnosti) slouží další potřebě, např. jako učební pomůcky. Díky menšímu počtu žáků ve skupinách pozorovala ČŠI velký prostor pro vyjádření názoru žáků, rozvíjela se i komunikace mezi žáky navzájem. Žáci projevují k výuce pozitivní vztah, stávají se spolutvůrci hodin, v nichž byla velmi přátelská atmosféra.

Dohodnutá pravidla jsou známa, pro odborné učebny jsou zpracovány vnitřní řády, ne všichni žáci však respektovali ustanovení o pracovním oděvu při práci ve školní dílně.

Plánování a příprava výuky volitelných předmětů je promyšlená, škola má pro jejich vyučování velmi dobré podmínky. V oblasti organizace forem a metod práce, motivace a hodnocení a také interakce a komunikace zjistila ČŠI výraznou převahu pozitiv.

Výuka volitelných předmětů je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Škola má zpracovány rámcové plány všech předmětů na celý cyklus vzdělávání, ze kterých vycházejí časové a tematické plány pro jednotlivé třídy. Toto plánování umožňuje účinnou kontrolu plnění osnov. Personální podmínky jsou na 1. stupni velmi dobré, na druhém stupni – přes znatelné zlepšení za poslední rok – zatím průměrné. Škola má velmi dobré prostorové a materiální podmínky, ne vždy jich však učitelé dokáží využít. Organizace, formy a metody práce se odvíjejí od zkušeností a kvalifikace vyučujících. Všeobecně převládá klasická stavba hodin s převahou frontální práce. Ve vyučování nechybí vstupní motivace, hodnocení známkou je někdy neúměrně přísné (cizí jazyky ve specializovaných třídách). Závěrečné shrnutí je součástí hodin, sporadicky se však objevuje hodnocení práce žáků a jejich sebehodnocení. Pravidla komunikace jsou známá, ale převažuje jednosměrná komunikace od učitele k žákovi. Kontrola notýsků, žákovských knížek a takzvaných třídních sešitů dokladuje, že učitelé řeší velmi často nekázeň žáků formou poznámek. Přesto lze konstatovat, že se učitelé snaží vytvořit prostředí důvěry a spolupráce.

Na základě uvedených faktů ČŠI konstatuje, že kvalita vzdělávání je průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Na základě analýzy podmínek školy byly stanoveny priority a vytvořen koncepční plán školy. Prioritou je funkčnost kmenové školy a odloučeného pracoviště Paprsek a především zvýšení kvalifikovanosti pedagogického sboru. Škola tak reaguje na požadavky rodičů – zájem o zařazení dětí do specializovaných tříd však převyšuje prostorové možnosti školy.

Vedení školy předložilo roční plán, který obsahuje hlavní úkoly roku, časový plán akcí, učební plán a jeho personální zajištění, plán kontrolní a řídicí činnosti, plán školní družiny, plán prevence sociálně patologických jevů, vnitřní řád školy, práva a povinnosti pracovníků a žáků a plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Plán je přehledný, vymezuje základní cíle v jednotlivých oblastech práce školy a odpovídá stanovené koncepci. Z ročního plánu pak vycházejí podrobnější měsíční plány. Koncepce je podporována zřizovatel i rodiči – letos poprvé spolupracuje s ředitelkou školy neformální výbor rodičů a podílí se na plánech a akcích školy.

Ředitelka zřídila poradní sbor ředitelky školy a přijímá názory pracovníků školy. Výuka probíhá podle schváleného plánu, který je rozpracován tak, aby co nejvíce vyhovoval potřebám žáků. Škola se zúčastňuje akcí Zdravý životní styl, Motýl a ve spolupráci s městskou policií akce Boj proti kriminalitě.

Škola nabízí sedm volitelných předmětů a tři kroužky, které jsou zaměřeny především na integrované žáky a žáky ve specializovaných třídách (grafomotorika, rehabilitace a nápravy poruch učení). Pro žáky se specifickými poruchami učení a chování jsou kvalitně zpracovány individuální plány.

Plánování je velmi dobré.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny a v písemné podobě založeny v osobním spisu pracovníka. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy, ale přijatá opatření jsou někdy zdoluhavě vymahatelná, rezervy jsou v koordinaci práce zástupců ředitelky. Dokumentace školy je vedena v souladu s platnou legislativou, třídní výkazy a katalogové listy jsou bez podstatných závad, třídní knihy mají různou úroveň zápisů. Ředitelka školy nařídila jednotný způsob vedení povinné dokumentace, někteří pracovníci však na příkaz dosud nezareagovali. Zápisy z pedagogických rad obsahují běžnou agendu provozního charakteru, prospěch a chování žáků.

Ředitelka ustanovila jako svůj poradní orgán tzv. poradní sbor z pedagogů školy, jehož činnost se zatím koncipuje. Na škole jsou zřízeny předmětové komise a metodická sdružení, ale jejich činnost je v mnoha případech formální. Soustřeďují se především na rozборы prověrek, popř. soutěže a olympiády, méně už je patrná metodická činnost (pomoc začínajícím nebo nekvalifikovaným učitelům apod.).

Dokumentace s osobními daty pracovníků jsou uzamčena v ředitelně, v počítači jsou vedena pod kódem. Informovanost sboru zajišťují nástěnky ve sborovně a jedenkrát měsíčně provozní porady.

Organizace vyučování neodpovídá obecně závazným právním předpisům. Jsou porušovány odst. 2 a 3 § 9, Vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991Sb., o základní škole v platném znění. Mezi hodinami odpoledního vyučování je pouze pětiminutová přestávka a je překračován počet hodin v jednom sledu vždy o jednu vyučovací hodinu, a to na 1. i 2. stupni školy (např. VIII. A dva dny v týdnu, VIII.C dva dny v týdnu).

Rodiče jsou informováni na 3 schůzkách rodičů ve školním roce, kromě toho škola nabízí konzultace po předchozí dohodě. Pokud rodiče nenavštíví školu, jsou informováni o prospěchu dítěte ve čtvrtletí dopisem. Názory rodičů na školu nelze zevšeobecnit. ČŠI zadala dotazníky rodičům, jejich návratnost však byla velmi malá, některé vrácené dotazníky vyplnili žáci devátých tříd sami. Ze statistického hlediska je tedy vypovídací schopnost dotazníků zanedbatelná.

Škola se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti. Žáci se zúčastňují mnoha soutěží a olympiád, škola je zapojena do akcí celoměstského charakteru. Výroční zpráva poskytuje dostatek informací, ale neslouží škole jako zdroj sebehodnocení.

Organizování je průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Při vedení lidí používají řídicí pracovníci liberální styl řízení. Operativní řízení vychází z plánů, ale ne vždy na něj navazuje důsledná kontrola. Z toho vyplývá, že řízení je pružné, ale ne vždy okamžitě účinné. Podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy jsou vytvořeny, ale pracovníci je nevyužívají v potřebné míře. Ředitelka školy klade značný důraz na další vzdělávání pracovníků a zvyšování kvalifikovanosti sboru. Od jejího nástupu do funkce ředitelky školy se snížil počet nekvalifikovaných učitelů z 11 na 5, z toho dva v letošním roce dokončují pedagogickou fakultu. Sedmdesát procent prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků je vydáváno za kurzy, které pořádá Centrum dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v Ústí nad Labem, ostatní prostředky jsou využívány na alternativní učebnice a pracovní sešity pro učitele, odbornou literaturu a počítačové programy.

Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům mají poskytovat pomoc uvádějící učitelé, ale tato činnost je velmi často málo efektivní.

Kriteria hodnocení jsou známa, pracovníci jsou hodnoceni dvakrát ročně. Škola nemá vytvořen systém pravidelného sebehodnocení, to probíhá pouze na úrovni porad vedení a není písemně zaznamenáno.

Vedení a motivování pracovníků je v oblasti dalšího vzdělávání pracovníků vynikající, v ostatních oblastech průměrné.

Kontrolní mechanismy

Je vytvořen systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře, ale není účinný na potřebné úrovni. Kontroly výchovně-vzdělávacího procesu jsou prováděny. Vedení školy předložilo veřejný plán kontrol, který je součástí plánu školy. Neveřejný plán kontrol je připravován vždy na měsíc dopředu, provoz školy je kontrolován průběžně. Analýza výsledků kontrol je prováděna, byly předloženy zápisy z kontrol (např. žákovských knížek a sešitů) a hospitací. Závěry jsou projednány s pracovníky a zobecněny na pedagogických radách, opatření k nápravě se však v některých případech mívá účinkem.

Hospitační činnost je prováděna nepravidelně a nesystematicky. V minulém školním roce je v třídních knihách zaznamenáno celkem 15 hospitací, v tomto školním roce zatím 8 hospitací, přičemž ani jedna hospitace neproběhla ve specializovaných třídách Paprsku. Na základě malého množství informací pak vedení školy neodhalí např. jevy, které jsou v rozporu s pravidly vzdělávání žáků s vývojovými poruchami vzdělávání a chování, např. stresující klasifikace, nerespektování závěrů odborných vyšetření, vzhledem ke zdravotnímu stavu žáků

neadekvátní zápisy poznámek apod. Jako evaluační nástroje jsou využívány písemné práce a testy zadávané v paralelních třídách jednotně a jejich rozbor.

Hospodaření školy je kontrolováno ředitelkou školy a hospodářkou pravidelně.

Vedení školy předložilo dobře zpracované plány kontrol, které se ve značné míře daří naplňovat. Hospitační činnost je však nesystematická a nepravidelná. Rovněž opatření k odstranění nedostatků nejsou vždy plně respektována.

Kontrolní mechanismy jsou průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Vedení školy předložilo velmi dobré střednědobé i krátkodobé plány, které umožňují funkční řízení školy. Za dobu od nástupu ředitelky školy do funkce je vidět zřetelný posun v personální práci. Za tuto dobu se podařilo snížit počet nekvalifikovaných učitelů a jednou z priorit je další vzdělávání pedagogických pracovníků. Rezervy jsou v organizování (organizace vyučování, koordinace práce zástupců) a především v kontrolní činnosti (hospitace ve specializovaných třídách Paprsku, plnění závěrů z kontrol).

Řízení školy je průměrné.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Dokumentace školní družiny

Kapacita školní družiny na základě aktuálního zařazení do sítě škol je 145 žáků. Skutečně zapsaných je 82 žáků. Žáci jsou rozděleni do čtyř oddělení, počet žáků v oddělení nepřekračuje povolený počet.

Za chod školní družiny je odpovědná vedoucí vychovatelka jmenovaná ředitelkou školy. O zařazení žáků rozhoduje ředitelka školy na základě doporučení vedoucí vychovatelky. Dokumentace je vedena v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

Ke kontrole byla předložena tato dokumentace: zápisové lístky, vnitřní řád školní družiny, docházkový sešit, přehled výchovně vzdělávací práce rozpracovaný do týdenních plánů.

V rámci školní družiny pracují pod vedením vychovatelek tři zájmové kroužky.

ČŠI konstatuje, že předložená dokumentace školní družiny je v souladu s platnou legislativou a je velmi dobrá.

Výchovné poradenství a integrace žáků s tělesným a smyslovým postižením

Ve škole pracují dvě výchovné poradkyně, jedna pro 1. stupeň včetně tříd Paprsku, druhá pro 2. stupeň. Mají stanovenou pracovní náplň. Pravidelně se zúčastňují nejrůznějších vzdělávacích akcí k této problematice, jedenkrát měsíčně mají konzultace s pracovníci PPP, která školu navštěvuje. Informace pro učitele školy jsou předávány průběžně a průkazně.

Dokumentace integrovaných žáků je řádně vedena. V letošním školním roce je na škole integrováno 15 žáků na prvním stupni a 14 žáků na druhém stupni. Všichni mají kvalitně zpracovaný individuální vzdělávací plán se všemi náležitostmi a podpisy zainteresovaných stran.

Integrovaným žákům je v době mimo vyučování poskytována speciálně-pedagogická péče

ve formě kroužků, které vedou učitelky – dyslektické asistentky. Skupiny se naplňují do počtu 5 žáků. Škola je dobře vybavena kompenzačními pomůckami, pro nápravy jsou využívány počítače s vhodnými výukovými programy. V hodinách – především na druhém stupni – je individuální práce s integrovanými žáky téměř minimální.

Na druhém stupni školy je kromě integrovaných žáků evidováno dalších 37 žáků s problémy v učení a chování a 27 talentovaných žáků. Škola velmi dobře zpracovala program primární prevence, který garantuje pověřený koordinátor. Kladem je orientace na nejrůznější problémy a spolupráce s řadou institucí. Vzhledem k tomu, že škola získala granty na realizaci tohoto problému, jsou do něj zainteresováni všichni pedagogové a je zajištěno jejich další vzdělávání.

Výchovné poradenství je velmi dobré, integrace na prvním stupni velmi dobrá, na druhém stupni průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Třídní knihy všech tříd za školní roky 1999 – 2000, 2000 – 2001
- Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd
- Výroční zpráva
- Roční plán školy
- Měsíční plány školy
- Dokumentace školní družiny podle vyhlášky MŠMT č. 87/1992 Sb.
- Zápisy pedagogických rad a provozních porad
- Plán kontrol a záznamy z hospitací
- Plány a zápisy metodických sdružení a předmětových komisí
- Plány výchovných poradců, plán primární prevence
- Individuální plány integrovaných žáků
- Rozvrhy hodin všech tříd a učitelů
- Personální dokumentace – doklady o vzdělání učitelů
- Rozhodnutí o zařazení do sítě a zřizovací listina včetně dodatku
- Přehledy čerpání ONIV a DVPP za rok 2000, poslední upravený rozpočet roku 2000

ZÁVĚR

ČŠI doporučuje:

- Věnovat pozornost práci s integrovanými žáky na druhém stupni.
- Zefektivnit kontrolní činnost, především se zaměřit na psychohygienu a formy a metody práce v hodinách.
- Kontrolní činnost zaměřit rovněž na specializované třídy Paprsku.
- Zefektivnit pomoc začínajícím, nezkušeným a nekvalifikovaným pedagogickým pracovníkům.
- Vybavovat školu nadstandardními pomůckami až po pokrytí základních požadavků, zejména na kompletní sady učebnic pro všechny ročníky (např. hudební výchova 2. ročník).

Prostorové a materiální podmínky jsou ve škole velmi dobré. Ředitelka školy aktivně přistoupila k řešení nedostatku kvalifikovaných pracovníků a dosáhla v této oblasti velmi dobrých výsledků. Průběh vzdělávání je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem, osnovy jsou plněny. Rezervy jsou ve využívání moderních forem a metod práce a psychohygieně vyučovacích hodin. Rovněž hodnocení žáků je v některých případech neadekvátní (některé třídy Paprsku, anglický jazyk). Integrovaní žáci jsou více zohledňováni na prvním stupni, na druhém stupni jsou v individuálním přístupu k žákům rezervy. Pozitivní je množství projektů a akcí na městské a regionální úrovni, kterých se škola zúčastňuje a rovněž péče, která je věnována primární prevenci sociálně-patologických jevů.

Koncepce školy je promyšlená, její uskutečnění si však vyžádá delší časový horizont a koordinovanější a pružnější spolupráci vedení. Rezervy jsou především v kontrolní činnosti.

ČŠI se v rámci namátkové kontroly čerpání finančních prostředků na ostatní neinvestiční výdaje a další vzdělávání pedagogických pracovníků nesečkala s neefektivním čerpáním finančních prostředků.

Celkově ČŠI hodnotí školu jako průměrnou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Podešvová	Podešvová.....
Členové týmu	Mgr. Erika Bednářová	Bednářová.....
	Mgr. Věra Heřmánková	Heřmánková.....
	Mgr. Miroslav Hyška	Hyška.....
	Mgr. Jaroslav Štilip	Štilip.....

V Lounech dne 1. února 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....2. března 2001.....

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Věra Čechurová

Čechurová.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Referát školství okresního úřadu	16.3.2001	063 030/01-5091
Zřizovatel	16.3.2001	063 031/01-5091
Rada školy	--	--

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány